

Звіт
про результати електронних консультацій щодо проєкту до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:
Міністерство освіти і науки України

2. Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення:

Метою проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (далі – законопроєкт) є удосконалення норм Закону, що стосуються створення умов та правил забезпечення діяльності різних суб'єктів дослідницької інфраструктури та сприяння їх об'єднанню з метою оптимального використання основних фондів (в тому числі об'єктів дослідницької інфраструктури) оборотних засобів та фінансових активів для проведення фундаментальних досліджень, прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, надання науково-технічних послуг, проведення наукової і науково-технічної експертизи, підготовки кадрів.

Окрім того, законопроєкт спрямовано на удосконалення норм Закону, які стосуються наукової діяльності молодих вчених шляхом зміни терміна “молодий вчений”, визначення обставин, за яких статус молодого вченого може бути продовжено після досягнення ним граничного віку, виокремлення категорій молодих вчених, відповідно до етапів розвитку їх кар'єри на основі кількості років після здобуття відповідного освітнього рівня, або наукового ступеня, а також переходу до розподілу державної підтримки молодих вчених згідно з визначеними категоріями.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Законопроєкт було розміщено 22 жовтня 2021 р. на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://cutt.ly/2Rmxjfh>

Зауваження та пропозиції до законопроєкту приймалися до 5 листопада 2021 р. на електронну адресу: prylutska@mon.gov.ua

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну участь в обговоренні взяла Національна академія наук України, Рада молодих вчених Національної академії наук України, Рада молодих вчених Інституту Магнетизму НАН України та МОН України, Пропозиції від Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, пропозиції вчених О.Березко, П. Жежничка та Президентки Української бібліотечної асоціації, директорки науково-технічної бібліотеки Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” Оксани Бруй.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Під час громадського обговорення надійшло 5 пропозицій листами на електронну пошту.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Інформація про врахування пропозицій та зауважень громадськості з обов'язковим обґрунтуванням прийнятого рішення та причин неврахування пропозицій та зауважень, яка має бути подана згідно ст. 20 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого Постановою КМУ №996, зазначена в таблиці.

Таблиця зауважень та пропозицій до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»

Зміст проєкту закону	Пропозиції та зауважень громадськості (надано зі збереженням граматики та пунктуації, стилістики викладу авторів)	Обґрунтування прийнятого рішення та причин неврахування пропозицій та зауважень
Пропозиції Президентки Української бібліотечної асоціації, директорки науково-технічної бібліотеки Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Оксани Бруй		
відкритий доступ - практика управління даними та їх використання, що застосовується для організації безперешкодного доступу до наукових результатів та науково-технічної інформації за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій	відкритий доступ - вільний та безперешкодний доступ до наукових результатів та науково-технічної інформації за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій	Враховано частково. Викладено у такій редакції: відкритий доступ - сукупність практик, що застосовуються для організації безперешкодного та оперативного доступу до наукових результатів та науково-технічної інформації за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій
відкрита наука - підхід до здійснення наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукового результату та науково-технічної інформації з можливістю її багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою науково-технічного та суспільного розвитку,	відкрита наука - підхід до здійснення наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів та науково-технічної інформації з можливістю їх багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо.	Враховано редакційно: відкрита наука - підхід до здійснення наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів та науково-технічної інформації з можливістю їх багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою прискорення науково-технічного та суспільного

поглиблення співпраці між вченими тощо.		розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо
науковий результат - нове наукове знання або наукові дані, одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, наукового програмного забезпечення, апаратного забезпечення або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо.	науковий результат - нове наукове знання або дані досліджень, одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксовані на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, наукового програмного забезпечення, апаратного забезпечення, або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо.	Враховано редакційно: науковий результат - нове наукове знання або дані досліджень, одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксовані на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, наукового програмного забезпечення, апаратного забезпечення або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо
оптимізовані наукові дані (FAIR-дані) - наукові дані, які зберігаються в електронній формі та відповідають принципам належного управління науковими даними (принципам FAIR).	оптимізовані дані досліджень (FAIR-дані) – дані досліджень у електронній формі, які відповідають принципам належного управління науковими даними (принципам FAIR).	Враховано редакційно: оптимізовані дослідницькі дані (FAIR-дані) - дані, які зберігаються в електронній формі та відповідають принципам належного управління дослідницькими даними (принципам FAIR)
принципи належного управління науковими даними (принципи FAIR) – принципи, що передбачають забезпечення багаторазового використання наукових даних, їх доступність, здатність до взаємодії з різними типами даних (інтероперабельність) та здійснення оперативного	принципи належного управління даними досліджень (принципи FAIR) – принципи, що передбачають забезпечення багаторазового використання даних досліджень, їх доступність, здатність до взаємодії з різними типами даних (інтероперабельність) та здійснення оперативного пошуку необхідної інформації.	Враховано редакційно: принципи належного управління дослідницькими даними (принципи FAIR) – принципи, що передбачають забезпечення багаторазового використання дослідницьких даних, їх доступність, здатність до взаємодії з різними типами даних (інтероперабельність) та

пошуку інформації.	необхідної		здійснення пошуку	оперативного необхідної інформації
Пропозиції вчених О. Березко та П. Жежничка				
відкритий практика даними та їх використання, що застосовується для організації безперешкодного доступу до наукових результатів та науково-технічної інформації за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій.	відкритий практика організації безперешкодного доступу до наукових результатів та науково-технічної інформації за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій.	відкритий практика організації безперешкодного доступу до наукових результатів та науково-технічної інформації за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій.	Враховано редакційно: відкритий практик, що застосовуються для організації безперешкодного та оперативного доступу до науково-технічної інформації за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій	
відкрита наука - підхід до здійснення наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукового результату та науково- технічної інформації з можливістю її багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій з метою науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо.	відкрита наука - підхід до наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення відкритого доступу до наукових результатів та/або науково-технічної інформації та/або дослідницької інфраструктури з можливістю їхнього багаторазового використання, що реалізується за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій з метою науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо.	відкрита наука - підхід до наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення відкритого доступу до наукових результатів та/або науково-технічної інформації та/або дослідницької інфраструктури, наукових результатів та науково- технічної інформації з можливістю їх багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій з метою прискорення науково- технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо	Враховано редакційно: відкрита наука - підхід до здійснення наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів та науково- технічної інформації з можливістю їх багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно- комунікаційних технологій з метою прискорення науково- технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо	
науковий результат - нове наукове знання або наукові дані, одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, нормативного документа, рецензії на наукову публікацію або доповідь, наукового програмного	науковий результат - нове наукове знання або дослідницькі дані, одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, нормативного документа, рецензії на наукову публікацію або доповідь, наукового програмного	науковий результат - нове наукове знання або дані, одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксовані на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, нормативного документа, наукового програмного забезпечення, апаратного	Враховано редакційно. науковий результат - нове наукове знання або дані, одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксовані на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, нормативного документа, наукового програмного забезпечення, апаратного	

забезпечення, апаратного забезпечення або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо.	апаратного забезпечення або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо.	забезпечення або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо
наукові дані – дані та/або метадані, зібрані та/або одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень, які в тому числі використовуються для підтвердження цих досліджень та отриманих наукових результатів	дослідницькі дані – дані та/або метадані, зібрані та/або одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень, які в тому числі використовуються для підтвердження цих досліджень та отриманих наукових результатів.	Враховано. дослідницькі дані – дані та/або метадані, зібрані та/або одержані в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень, які в тому числі використовуються для підтвердження цих досліджень та отриманих наукових результатів
наукове програмне забезпечення - науковий результат, одержаний в процесі фундаментального або прикладного дослідження у вигляді виконуваних файлів, вихідного коду або алгоритму, зафіксованого на носіях інформації. Наукове програмне забезпечення може відноситись до об'єктів дослідницької інфраструктури.	наукове програмне забезпечення - науковий результат, одержаний в процесі фундаментального або прикладного наукового дослідження у вигляді виконуваних файлів, вихідного коду або алгоритму, зафіксованого на носіях інформації. Наукове програмне забезпечення може відноситись до об'єктів дослідницької інфраструктури.	Враховано.
оптимізовані наукові дані (FAIR-дані) - наукові дані, які зберігаються в електронній формі та відповідають принципам належного управління науковими даними (принципам FAIR).	оптимізовані дослідницькі дані (FAIR-дані) - дослідницькі дані, які зберігаються в електронній формі та відповідають принципам належного управління дослідницькими даними (принципам FAIR).	Враховано редакційно: оптимізовані дослідницькі дані (FAIR-дані) - дані, які зберігаються в електронній формі та відповідають принципам належного управління дослідницькими даними (принципам FAIR)
принципи належного управління науковими даними (принципи FAIR) – принципи, що передбачають забезпечення багаторазового використання наукових даних, їх доступність, здатність до взаємодії з	принципи належного управління дослідницькими даними (принципи FAIR) – принципи, що передбачають забезпечення пошукової придатності дослідницьких даних, їхньої доступності, інтеоперабельності (зокрема технологічної сумісності) та	Враховано редакційно: принципи належного управління дослідницькими даними (принципи FAIR) – принципи, що передбачають забезпечення багаторазового використання дослідницьких даних, їх доступність, здатність до взаємодії з

різними типами даних (інтероперабельність) та здійснення оперативного пошуку необхідної інформації.	можливості багаторазового використання.	різними типами даних (інтероперабельність) та здійснення оперативного пошуку необхідної інформації
Пропозиції Ради молодих вчених Національної академії наук України		
<p>Стаття 1. Основні терміни та визначення</p> <p>відкрита наука - підхід до здійснення наукової та науково-технічної діяльності, який передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукового результату та науково-технічної інформації з можливістю її багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо.</p>	<p>Представленим Проектом передбачається, зокрема, внесення змін до ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (далі - Закон). Слід нагадати, що цією статтею передбачені основні терміни та визначення, що вживаються саме в тексті відповідного закону, а не загалом у законодавстві.</p> <p>Натомість не всі пропонувані Проектом зміни слугують власне удосконаленню поняттєвого апарату Закону. Так, термін «відкрита наука», який пропонується розкрити в п. 43 ст. 1 Закону, згодом ніде за текстом не вживається.</p> <p>Те саме стосується термінів «постдокторант» та «оптимізовані наукові дані». Сам по собі термін постдокторант не вбачається вдалим. Ним спричиняється певна колізія із уже наявним терміном «докторант», адже виходить так, що докторантом особа стає вже після того, як побула у статусі постдокторанта, що є нелогічним. Окремо визначені терміни «принципи належного управління науковими даними» та «постдокторальні наукові дослідження» згодом передбачається вжити в тексті Закону лише один раз, а пропонуваній Проектом п. 51 ст. 1 Закону («граничний вік, що визначає статус молодого вченого, збільшується на тривалість...») взагалі не може розглядатися як норма-дефініція і має бути перенесений до іншої статті.</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Визначення відкритої науки додано з метою гармонізації українського законодавства у сфері наукової та науково-технічної діяльності до стандартів та норм ЄС та забезпечення подальшого розроблення нормативно-правових актів, що включатимуть принципи та ключові завдання з впровадження підходу відкритої науки в Україні.</p>

	<p>Вочевидь недостатньо виваженими є і пропоновані зміни до такого фундаментального поняття як «науковий результат». Згідно з поточною редакцією Закону передбачається, що науковим результатом є нове наукове знання. Проектом натомість пропонується додати до цього також наукові дані, утім, як видається, підстав для суворого розмежування поняття нового наукового знання і наукових даних не існує. Закон не містить визначення, що таке наукове знання, а тому його цілком можна тлумачити розширювально, включаючи сюди також і наукові дані.</p>	<p>Не враховано. Конкретизація визначення наукового результату є доцільною з точки зору визнання даних, одержаних у процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень, науковим результатом.</p>
<p>Дослідницька інфраструктура - сукупність основних фондів та оборотних засобів (в тому числі, об'єктів дослідницької інфраструктури), які належать науковим установам (їх підрозділам), закладам вищої освіти (їх підрозділам), іншим юридичним особам, їх об'єднанням, громадським науковим організаціям, що використовуються суб'єктами наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності для проведення фундаментальних досліджень, прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, надання наукових послуг, проведення наукової і науково-технічної експертизи, підготовки кадрів.</p>	<p>Поняття дослідницької інфраструктури проектом передбачається по суті звзунити у порівнянні з чинною редакцією Закону. Так, якщо зараз під такою інфраструктурою розуміється сукупність певних засобів, ресурсів і пов'язаних з ними послуг, то Проект зводить її лише до певних основних фондів та оборотних засобів. За такого визначення видається нелогічною пропонована Проектом ст. 121 та деякі інші норми Закону, у яких ідеться про суб'єктів дослідницької інфраструктури, що фактично означає, що складовими інфраструктури є і самі організації та установи, а не лише їх майно. Під цим же кутом звертають на себе увагу зміни до п. 9 ч. 7 ст. 20 Закону, згідно з якими Національна рада України з питань розвитку науки і технологій відтепер готуватиме пропозиції саме щодо засад утворення, діяльності та розвитку різних суб'єктів дослідницької інфраструктури, що вочевидь є набагато ширшим за питання</p>	<p>Не враховано. Проектом акта не звужується розуміння поняття «дослідницької інфраструктури», оскільки такі поняття як «сукупність певних засобів, ресурсів і пов'язаних з ними послуг» приводиться у відповідність до Бюджетного, Цивільного та Господарського кодексів і визначається як сукупність основних фондів та оборотних засобів, що належить науковим установам (їх підрозділам), закладам вищої освіти (їх підрозділам), іншим юридичним особам, їх об'єднанням, громадським науковим організаціям.</p>

	функціонування самої дослідницької інфраструктури в розумінні ст. 1 Закону, викладеної в Проекті.	
Локально розташована дослідницька інфраструктура (має локалізоване або близьке географічне розташування) може приєднуватися до розподіленої дослідницької інфраструктури, та набувати статусу складової розподіленої дослідницької інфраструктури. Суб'єкти наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності мають право відкритого доступу до локально розташованої дослідницької інфраструктури відповідно до умов, визначених в регламенті доступу, затверджених засновником такої інфраструктури.	Пропонована Проектом ч. 2 ст. 12-1 Закону говорить про те, що дослідницька інфраструктура може бути локально розташована, розподілена, державна або приватна. В цьому ж пункті вперше згадується дослідницька інфраструктура національного рівня, хоча її визначення ніде не надається. З подальшого тексту ч. 2 ст. 121 фактично можна висновувати, що дослідницьких інфраструктур насправді багато і в кожній організації є своя окрема дослідницька інфраструктура. Це суперечить попередньому загальному визначенню у ст. 1, відповідно до якого дослідницька інфраструктура є єдиною для багатьох суб'єктів.	Враховано. Викладено в такій редакції: «2. Дослідницька інфраструктура може бути локально розташована, розподілена, державна або приватна. Суб'єкти, що мають об'єкти дослідницької інфраструктури, можуть відноситись до Державного реєстру дослідницької інфраструктури в установленому Кабінетом Міністрів України порядку. Суб'єкти разом з об'єктами дослідницької інфраструктури державного рівня, які визначені Кабінетом Міністрів України та віднесені до Державного реєстру дослідницької інфраструктури, можуть входити до міжнародних об'єднань дослідницьких інфраструктур».
принципи належного управління науковими даними (принципи FAIR) – принципи, що передбачають забезпечення багаторазового використання наукових даних, їх доступність, здатність до взаємодії з різними типами даних (інтероперабельність) та здійснення оперативного пошуку необхідної інформації	Звертає окрему увагу запровадження в тіло Закону поняття «принципи належного управління науковими даними (принципи FAIR)» і покладення на суб'єктів наукової інфраструктури обов'язків дотримуватися цих принципів. Згадані принципи не є офіційним міжнародним документом і загалом не мають вигляду нормативного тексту. За формою це наукова публікація, оприлюднена конкретними авторами в науковому журналі «Nature» в 2016 році. Безпосередньо посилатись на такий документ на рівні закону і робити його застосування примусовим вочевидь є зайвим і неприпустимим, але якщо є	Не враховано. Принципи FAIR унормовані в законодавстві ЄС на підставі Директиви ЄС 2019/1024 про відкриті дані та повторне використання публічної інформації, затвердженої Європейським парламентом та Радою ЄС від 20 червня 2019 року. Впровадження принципів FAIR є одним із ключових компонентів політики Європейського дослідницького простору та Єдиного цифрового ринку ЄС.

	<p>необхідність впроваджувати ці принципи в українську практику, то цілком достатньо вжити відповідних заходів на рівні виконавчої влади, насамперед через впровадження відповідних ідей до нормативних документів та інструктивних матеріалів профільного міністерства, інших органів та організацій.</p>	
<p>11) молодий вчений - вчений віком до 35 років включно, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або вчений віком до 40 років включно, який має вищу освіту не нижче третього рівня (доктор філософії, кандидат наук або еквівалентні наукові ступені).</p>	<p>Не можна не дати оцінку ініціативі розробників Проекту щодо чергового внесення змін до передбаченого п. 11 ст. 1 Закону визначення молодого вченого.</p> <p>Зазначена норма останній раз змінювалася відповідно до окремого Закону від 3 вересня 2020 року. Те, що виникла потреба знову переглянути це формулювання, з одного боку свідчить загалом про неефективність та хаотичність законодавчого процесу, а з іншого відбиває тенденцію щодо підвищеної уваги саме до молодих вчених на тлі браку інтересу держави до проблем інших категорій наукових працівників. Частка молодих вчених у наукових колективах стає все меншою і уряд намагається всіма способами надати певні стимули хоч тій молоді, що досі працює в науці. Разом з тим орієнтація більшості форм фінансової підтримки саме на молодих вчених створює підґрунтя для більшого стресу у момент втрати особою статусу молодого вченого при досягненні граничного віку.</p> <p>Пропоноване наразі Проектом підняття граничного віку молодого вченого, що має науковий ступінь, до 40 років, як і можливість продовження цього статусу ще на чотири роки, безумовно тимчасово поліпшить статистику щодо</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Метою законопроекту є вдосконалення державної підтримки молодих вчених через запровадження такої підтримки відповідно до етапів розвитку кар'єри молодого вченого.</p> <p>На даний час, відповідно до визначення, яке наведене у Законі України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, до категорії молодих вчених не відноситься частина тих вчених, які у віці з 35 до 40 років років не отримали вчене звання доктора наук, а отже втрачають статус молодого вченого. Проте, такі вчені у зазначений період часу можуть отримати вчене звання доктор філософії, кандидат наук або еквівалентні наукові ступені. Пропонована норма виключає втрату такими вченими відповідної державної підтримки наукової діяльності молодих вчених, а отже надає стимули для продовження ними наукової діяльності на етапах наукової кар'єри, коли така підтримка є значущою.</p> <p>Визначення “який має вищу освіту не нижче третього рівня” відповідає визначенню у Законі України “Про вищу освіту”, яке передбачає наявність у здобувача вищої освіти відповідних освітнього і наукового ступеня та</p>

	<p>кількості молодих вчених, але не розв'яже проблему загалом, якщо надалі не буде інших системних рішень, спрямованих на поліпшення умов роботи всіх наукових і науково-педагогічних працівників, гарантування для них перспектив стабільної роботи з гідною оплатою праці та підвищення престижу науки в суспільстві.</p> <p>Щодо самої форми пропонованого Проектом визначення молодого вченого, слід зазначити, що не видається коректним словосполучення «який має вищу освіту не нижче третього рівня», оскільки згідно з Законом України «Про вищу освіту» третій (науково-освітній) рівень вищої освіти і так є найвищим. А загалом можна суттєво спростити відповідне формулювання вказівкою лише на наявність в особи наукового ступеня кандидата наук чи доктора філософії, не згадуючи про рівні вищої освіти.</p>	<p>кваліфікації, які отримані на основі ступеня магістра за результатами успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.</p>
<p>Стаття 6¹ Категорії та державна підтримка молодих вчених</p> <p>Окремими категоріями молодих вчених відповідно до етапу розвитку їх наукової кар'єри є:</p> <p>молодий вчений на початку кар'єри – молодий вчений, який має стаж наукової роботи до 7 років після отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти;</p> <p>молодий вчений на етапі професійного становлення – молодий вчений зі стажем наукової роботи до 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який самостійно проводить</p>	<p>Багато питань породжує і викладений в Проекті поділ молодих вчених на категорії із передбаченням для кожної з них окремих форм фінансової підтримки.</p> <p>Сам по собі цей поділ на 3 категорії є логічно недосконалим і невичерпним, оскільки його здійснено відразу за кількома критеріями (вік, стаж, наявність наукових ступенів, «вагомості досягнення» тощо).</p> <p>Закономірно виходитиме, що значна частина молодих вчених не потрапить до жодної з категорій, що, хотілось би вірити, не було метою розробників. Окремі гранти саме для молодих вчених безумовно потрібні і вони можуть мати внутрішню</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Метою розподілу молодих вчених за категоріями є виокремлення груп молодих вчених за етапами розвитку кар'єри у науковій сфері і відповідно визначення необхідної державної підтримки, відповідно до потреб молодих вчених на цих етапах.</p> <p>Законопроектом не пропонується обмеження у наданні державної підтримки виключно за категоріями. Загальні напрями державної підтримки, визначені законом, залишаються незмінними. Законопроектом пропонується додатково пріоритетно сфокусувати окремі види державної</p>

<p>фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження, або очолює групу вчених, в тому числі молодих вчених за відповідним науковим напрямом.</p> <p>провідний молодий вчений – молодий вчений зі стажем наукової роботи більше 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який має значні наукові досягнення (вагомі наукові здобутки) протягом останніх 10 років та досвід керівництва науковими проєктами, або молодий вчений, який отримав науковий ступінь доктора наук до 40 років.</p> <p>Державна фінансова підтримка пріоритетно надається відповідно до категорії, до якої належить молодий вчений:</p> <p>для молодих вчених на початку кар'єри надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, гранти для проведення постдокторальних наукових досліджень, індивідуальні гранти для аспірантів, ад'юнктів, докторантів для виконання наукових (науково-технічних) проєктів незалежно від місця працевлаштування, податкова знижка при працевлаштуванні осіб, що навчаються у аспірантурі, ад'юнктурі, докторантурі, гранти для наукових керівників для забезпечення проведення фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке</p>	<p>диференціацію, але все це має формуватися еволюційно у результаті реалізації політик різних ключових суб'єктів сфери. Неможливо і недоцільно виписати відразу на рівні закону, кому і які гранти отримувати. В умовах подібного суворого розмежування буде важко уникнути штучної дискримінації тих чи інших категорій молодих учених. При цьому відповідні норми, навіть у разі прийняття Проєкту, можуть залишитись голими деклараціями. Відповідно до змін, які Проєктом пропонується внести до ч. 2 ст. 51 Закону, фінансування відповідних грантів передбачається забезпечувати через Національний фонд досліджень. Натомість цей фонд і зараз не забезпечує організацію надання всіх тих різновидів грантів, які вже передбачені ч. 1 ст. 51 Закону. Крім того, здійснення відповідної грантової опіки молодих вчених саме через НФД може зробити всю наукову молодь країни, незалежно від місця основної роботи, фінансово залежною від єдиної фінансової структури.</p>	<p>підтримки на підтримці молодих вчених на різних етапах розвитку кар'єри. При цьому обсяги та види такої підтримки з розвитком кар'єри молодого вченого розширюються.</p>
--	--	---

<p>здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює науковий керівник; для молодих вчених на етапі професійного становлення надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для молодих вчених на етапі професійного становлення для проведення наукових досліджень та груп молодих вчених; для провідних молодих вчених надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для провідних молодих вчених для проведення досліджень за новим науковим напрямом, гранти для створення та обладнання наукового підрозділу за типом лабораторії у науковій установі, або закладі вищої освіти, де працює провідний молодий вчений, гранти для забезпечення керівництва проведенням фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює провідний молодий вчений.</p>		
<p>Стаття 24. Рада молодих вчених 1. Рада молодих вчених є колегіальним виборним дорадчим органом, що утворюється для</p>	<p>Проектом передбачається закріплення низки законодавчих положень щодо діяльності Рад молодих вчених. Зокрема, є пропозиція передбачити, що Рада молодих вчених може бути</p>	<p>Враховано. Положення щодо реєстрації Ради молодих вчених як громадської організації вилучено.</p>

<p>забезпечення захисту прав та інтересів молодих вчених, який є невід'ємною частиною громадського самоврядування відповідних закладів та установ.</p> <p>Ради молодих вчених можуть утворюватися при центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях, Національній академії наук України, національних галузевих академіях наук, наукових центрах, ключових лабораторіях, закладах вищої освіти та наукових установах України.</p> <p>Рада молодих вчених об'єднує молодих вчених відповідного закладу або установи. Усі молоді вчені, які навчаються або працюють у закладі або установі, мають рівні права та можуть обиратися і бути обраними в робочі, дорадчі, виборні та інші органи Ради молодих вчених.</p> <p>2. У своїй діяльності Рада молодих вчених керується законодавством, статутом закладу вищої освіти або установи, при яких створено раду молодих вчених та положенням про Раду молодих вчених.</p> <p>Представники ради молодих вчених входять до складу вищого колегіального керівного органу установи чи органу влади, при якому створено раду молодих вчених.</p> <p>Рада молодих вчених може бути зареєстрована як</p>	<p>зареєстрована як громадська організація відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом. Ми не бачимо підстав для таких змін. На сьогодні молоді вчені і так можуть об'єднуватися у наукові товариства та реєструвати громадські організації. При цьому, можливість оформлення у вигляді юридичних осіб приватного права конкретних рад молодих вчених як статутних органів державних і комунальних установ та організацій, органів державної влади, академій наук та їх підрозділів безумовно призведе до подвійності статусу відповідних рад, а також їх відчуження від своїх організацій та відомств. Статус громадської організації згідно з чинним законодавством виключає будь-яку юридичну прив'язку до певного відомства чи іншої юридичної особи. Членство у громадській організації не може ставитися у залежність від місця роботи. Так само не можна буде встановити вікові обмеження для членів громадських організацій рад молодих вчених, крім тих, що прямо передбачено Законом України «Про громадські об'єднання».</p>	
--	--	--

<p>громадська організація відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.</p> <p>3. Центральні органи виконавчої влади, Національна академія наук України, національні галузеві академії наук, заклади вищої освіти, при яких створено раду молодих вчених, сприяють її діяльності та можуть фінансувати заходи і проекти, що ініціюються радою молодих вчених.</p> <p>4. Положення про раду молодих вчених при органах виконавчої влади затверджується Кабінетом Міністрів України.</p>		
Пропозиції Національної академії наук України		
<p>Стаття 1. Основні терміни та визначення</p> <p>5i) граничний вік, що визначає статус молодого вченого, збільшується на тривалість: відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустки по догляду за дитиною; служби в Збройних Силах України (включаючи строкову та за мобілізацією); важкої хвороби, підтверженої відповідним медичним висновком; навчання, що завершилось успішним отриманням другої вищої освіти. Граничний вік може бути збільшений не більше, ніж на 4 роки.</p>	<p>Пункт 5i) статті 1 проекту пропонується виключити, оскільки зазначені критерії містять дискримінаційну складову, що надає необґрунтовану перевагу особам зазначених категорій перед усіма іншими. Введення таких категорій призведе до додаткових бюрократичних (різноманітних довідок) ускладнень.</p> <p>Запропоновані критерії збільшення граничного віку не мають чітких юридичних визначень, зокрема не існує юридично визначеного переліку «важких хвороб».</p> <p>Відповідно до Закону України «Про відпустки» існують інші відпустки, що можуть надавати рівноцінні права крім тих, що запропоновані (зокрема статті 17, 18, 18i, 19, 19i Закону України «Про відпустки»). Також слід зауважити, що це призведе до «автоматичного» подовження віку молодого вченого для майже всіх жінок.</p>	<p>Враховано частково.</p> <p>Зазначена норма законопроекту ліквідує дискримінаційні умови щодо перелічених категорій, які за життєвими обставинами змушені обмежити свою діяльність у науковій сфері та втрачають можливість у такі періоди здійснювати її на рівні з іншими вченими і отримувати відповідну державну підтримку, виконуючи інші важливі соціальні задачі, обов'язки, або перебуваючи у несприятливих життєвих обставинах.</p> <p>Абзац чотири підпункту 5i) пропонуємо викласти у наступній редакції: “хвороби, що потребує тривалого лікування та унеможливорює виконання трудових обов'язків, або призвела до тимчасової втрати працездатності, підтверженої відповідним медичним висновком;”</p>

	Незрозумілим виглядає в кінцевому підсумку обмеження збільшення граничного віку до 4 років.	
11) молодий вчений - вчений віком до 35 років включно, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або вчений віком до 40 років включно, який має вищу освіту не нижче третього рівня (доктор філософії, кандидат наук або еквівалентні наукові ступені).	Пункт 11 статті 1 проекту пропонується викласти в такій редакції: «молодий вчений - вчений віком до 30 років включно, який має вищу освіту другого (магістерського) рівня, або вчений віком до 40 років включно, який має вищу освіту не нижче третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня».	Враховано. Викладено у запропонованій редакції.
32 ¹) постдокторант - вчений віком до 40 років включно, який отримав науковий ступінь доктора філософії (або еквівалентний), після отримання якого пройшло не більше 7 років та проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження за основним місцем роботи; 32 ²) постдокторальні наукові дослідження - фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження, які проводяться постдокторантом за основним місцем роботи самостійно або під керівництвом призначеного науковою установою, або закладом вищої освіти наукового керівника;	Статтю 1 доповнити новими термінами: «Постдокторантура - конкурсна наукова програма для проведення фундаментальних та/або прикладних наукових досліджень, яка виконується постдокторантом в закладах вищої освіти та/або наукових установах. Постдокторант - вчений, який здобув вищу освіту третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня та після отримання якої пройшло не більше 10 років і навчається/працює в постдокторантурі.».	Враховано Викладено у запропонованій редакції.
Стаття 6 ¹ Категорії та державна підтримка молодих вчених Окремими категоріями молодих вчених відповідно до етапу розвитку їх наукової кар'єри є: молодий вчений на початку кар'єри – молодий вчений, який має стаж наукової роботи до 7 років після отримання другого	Статтю 6 прим. проекту пропонується виключити. В проекті акта пропонується ввести додаткові категорії кар'єрного розвитку молодого вченого. На сьогодні кар'єрне зростання будь-якого вченого здійснюється шляхом переведення його на вищу посаду, що залежить від отримання ним наукових знань, підвищення наукової	Не враховано. Розподіл молодих вчених за категоріями має на меті визначити групи молодих вчених за етапами розвитку кар'єри у науковій сфері і відповідно визначити необхідну державну підтримку, відповідно до потреб молодих вчених на цих етапах.

<p>(магістерського) рівня вищої освіти; молодий вчений на етапі професійного становлення – молодий вчений зі стажем наукової роботи до 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який самостійно проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження, або очолює групу вчених, в тому числі молодих вчених за відповідним науковим напрямом.</p> <p>провідний молодий вчений – молодий вчений зі стажем наукової роботи більше 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який має значні наукові досягнення (вагомі наукові здобутки) протягом останніх 10 років та досвід керівництва науковими проєктами, або молодий вчений, який отримав науковий ступінь доктора наук до 40 років.</p> <p>Державна фінансова підтримка пріоритетно надається відповідно до категорії, до якої належить молодий вчений:</p> <p>для молодих вчених на початку кар'єри надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, гранти для проведення постдокторальних наукових досліджень, індивідуальні гранти для аспірантів, ад'юнктів, докторантів для виконання наукових (науково-технічних) проєктів незалежно від місця працевлаштування,</p>	<p>кваліфікації а також здобуття вченим наукових ступенів та вченого звання. Пропонована стаття містить дискримінаційні положення, що обмежують можливості молодого вченого у вигляді вікових та фінансових обмежень отримувати певні форми підтримки.</p>	<p>Законопроєктом не пропонується обмеження у наданні державної підтримки виключно за категоріями. Загальні напрями державної підтримки, визначені законом, залишаються незмінними. Законопроєктом пропонується пріоритетно сфокусувати окремі види державної підтримки на підтримці молодих вчених на різних етапах розвитку кар'єри. При цьому обсяги та види такої підтримки з розвитком кар'єри молодого вченого розширюються.</p>
--	--	--

податкова знижка при працевлаштуванні осіб, що навчаються у аспірантурі, ад'юнктурі, докторантурі, гранти для наукових керівників для забезпечення проведення фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює науковий керівник; для молодих вчених на етапі професійного становлення надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для молодих вчених на етапі професійного становлення для проведення наукових досліджень та груп молодих вчених; для провідних молодих вчених надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для провідних молодих вчених для проведення досліджень за новим науковим напрямом, гранти для створення та обладнання наукового підрозділу за типом лабораторії у науковій установі, або закладі вищої освіти, де працює провідний молодий вчений, гранти для забезпечення керівництва проведенням фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в

<p>науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює провідний молодий вчений.</p>		
<p>Стаття 24. Рада молодих вчених</p> <p>1. Рада молодих вчених є колегіальним виборним дорадчим органом, що утворюється для забезпечення захисту прав та інтересів молодих вчених, який є невід'ємною частиною громадського самоврядування відповідних закладів та установ.</p> <p>Ради молодих вчених можуть утворюватися при центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях, Національній академії наук України, національних галузевих академіях наук, наукових центрах, ключових лабораторіях, закладах вищої освіти та наукових установах України.</p> <p>Рада молодих вчених об'єднує молодих вчених відповідного закладу або установи. Усі молоді вчені, які навчаються або працюють у закладі або установі, мають рівні права та можуть обиратися і бути обраними в робочі, дорадчі, виборні та інші органи Ради молодих вчених.</p> <p>2. У своїй діяльності Рада молодих вчених керується законодавством, статутом закладу вищої освіти або установи, при яких створено</p>	<p>У статті 24 проекту всі запропоновані нові доповнення стосовно Ради молодих вчених мають міститися в положенні самої Ради, а не в Законі. Пропонується їх не враховувати. Положення про можливість створення Ради молодих вчених як громадської організації виключити, оскільки громадська організація як окрема юридична особа не може входити до складу вищого колегіального керівного органу установи чи органу влади.</p>	<p>Враховано частково.</p> <p>Положення стосовно можливості реєстрації Ради молодих вчених як громадської організації вилучено.</p>

<p>раду молодих вчених та положенням про Раду молодих вчених.</p> <p>Представники ради молодих вчених входять до складу вищого колегіального керівного органу установи чи органу влади, при якому створено раду молодих вчених.</p> <p>Рада молодих вчених може бути зареєстрована як громадська організація відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.</p> <p>3. Центральні органи виконавчої влади, Національна академія наук України, національні галузеві академії наук, заклади вищої освіти, при яких створено раду молодих вчених, сприяють її діяльності та можуть фінансувати заходи і проекти, що ініціюються радою молодих вчених.</p> <p>4. Положення про раду молодих вчених при органах виконавчої влади затверджується Кабінетом Міністрів України.</p>		
Рада молодих вчених Інституту Магнетизму НАН України та МОН України		
<p>5і) граничний вік, що визначає статус молодого вченого, збільшується на тривалість:</p> <p>відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустки по догляду за дитиною;</p> <p>служби в Збройних Силах України (включаючи строкову та за мобілізацією);</p> <p>важкої хвороби, підтвердженої відповідним медичним висновком;</p>	<p>Викликає занепокоєння пропозиція МОН України збільшити граничний вік молодих вчених, що мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) з 35 до 40 років. По-перше, в умовах постійного недофінансування науки в цілому та програм підтримки молодих вчених зокрема існує ризик, що збільшення кількості молодих вчених внаслідок підняття</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Пропонована у законопроекті норма ліквідує дискримінаційні умови щодо частини молодих вчених, які не отримали до 40 років науковий ступінь доктора наук, але щодо яких державою було визнано їх відповідний рівень кваліфікації вченого у формі присвоєння наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук).</p>

<p>навчання, що завершилось успішним отриманням другої вищої освіти. Граничний вік може бути збільшений не більше, ніж на 4 роки.</p>	<p>граничного віку призведе до зменшення підтримки молодих вчених, які цієї підтримки найбільше потребують (молоді вчені у перші роки після закінчення аспірантури), та молодих вчених, які її найбільше заслуговують (провідних молодих вчених). По-друге, таке нововведення призведе до достатньо різкого штучного покращення статистики щодо кількості молодих вчених у наукових установах та закладах вищої освіти і, відповідно, до тимчасового викривлення картини щодо стану справ та тенденцій залучення молоді до науки в Україні. У свою чергу, це несе ризику відходу проблеми загрозливого відтоку наукової молоді на другий план, адже статистика кілька років ніби буде кращою, та подальшого погіршення реального стану справ. По-третє, хочемо звернути увагу на світову практику, зокрема, країн ЄС. Найпоширенішими останніми молодіжними грантами є постдокторальні гранти. Можливість подати заявку на постдокторальні програми зазвичай обмежується 4-6 роками після отримання ступеня доктора філософії, самі ж програми тривають 2-3 роки. Враховуючи середній вік захисту дисертації у 26-28 років, отримуємо ефективне обмеження віку молодого вченого у 33-37 років, що в середньому відповідає нинішньому українському критерію у 35 років. Тож, у підсумку, вважаємо недоцільним збільшення</p>	
---	---	--

	<p>граничного віку всіх молодих вчених з науковим ступенем до 40 років. Пропонуємо обмежити категорію молодих вчених віком з 36 до 40 років тільки провідними молодими вченими — докторантами, докторами наук, та іншими вченими, які відповідають критеріям провідного вченого, наведених у статті 6¹.</p>	
<p>Стаття 6¹ Категорії та державна підтримка молодих вчених</p> <p>Окремими категоріями молодих вчених відповідно до етапу розвитку їх наукової кар'єри є:</p> <p>молодий вчений на початку кар'єри – молодий вчений, який має стаж наукової роботи до 7 років після отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти;</p> <p>молодий вчений на етапі професійного становлення – молодий вчений зі стажем наукової роботи до 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який самостійно проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження, або очолює групу вчених, в тому числі молодих вчених за відповідним науковим напрямом.</p> <p>провідний молодий вчений – молодий вчений зі стажем наукової роботи більше 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який має значні наукові досягнення (вагомі наукові здобутки)</p>	<p>У статті 6¹ наведені максимальні розміри індивідуальних грантів для різних категорій молодих вчених. По-перше, звертаємо увагу, що вказаний лише розмір грантів (50 прожиткових мінімумів), але не строк їх виконання. Якщо для однорічних проєктів таке фінансування є прийнятним, то для більш тривалих — ні. Тому, пропонуємо змінити формулювання у наведеній статті на “індивідуальні гранти обсягом річного фінансування не більше 50 прожиткових мінімумів”. По-друге, вважаємо за доцільне диференціацію максимальних розмірів грантів залежно від категорії молодих вчених, що відповідає світовій практиці. Наприклад, встановити максимальний розмір у 50/75/100 прожиткових мінімумів для молодих вчених на початку кар'єри/етапі професійного становлення/провідних молодих вчених, відповідно.</p>	<p>Враховано.</p> <p>У відповідних положеннях акту передбачено збільшення обсягів індивідуальних грантів для молодих вчених для кожної наступної категорії (молодих вчених на початку кар'єри/етапі професійного становлення/провідних молодих вчених) та строк їх виконання обмежено терміном в 1 рік.</p>

протягом останніх 10 років та досвід керівництва науковими проєктами, або молодий вчений, який отримав науковий ступінь доктора наук до 40 років.

Державна фінансова підтримка пріоритетно надається відповідно до категорії, до якої належить молодий вчений:

для молодих вчених на початку кар'єри надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, гранти для проведення постдокторальних наукових досліджень, індивідуальні гранти для аспірантів, ад'юнктів, докторантів для виконання наукових (науково-технічних)

проектів незалежно від місця працевлаштування, податкова знижка при працевлаштуванні осіб, що навчаються у аспірантурі, ад'юнктурі, докторантурі, гранти для наукових керівників для забезпечення проведення

фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює науковий керівник;

для молодих вчених на етапі професійного становлення надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для молодих вчених на етапі професійного становлення для проведення

<p>наукових досліджень та груп молодих вчених; для провідних молодих вчених надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для провідних молодих вчених для проведення досліджень за новим науковим напрямом, гранти для створення та обладнання наукового підрозділу за типом лабораторії у науковій установі, або закладі вищої освіти, де працює провідний молодий вчений, гранти для забезпечення керівництва проведенням фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює провідний молодий вчений.</p>		
<p>Пропозиції від Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України</p>		
<p>5¹) граничний вік, що визначає статус молодого вченого, збільшується на тривалість:</p> <p>відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустки по догляду за дитиною;</p> <p>служби в Збройних Силах України (включаючи строкову та за мобілізацією);</p> <p>важкої хвороби, підтвердженої відповідним медичним висновком;</p>	<p>Не варто розширювати вік, бо це лише ускладнює визначення молодого вченого. Також кожен раз при оформленні документів на гранти чи стипендії потрібно надавати пакет документів, що підтверджують збільшення граничного віку. Ці положення можна залишити лише на той випадок, коли вчений вже отримує якусь стипендію або виконує грант і перетинає при цьому вікову межу, але такі ситуації, як правило, описані у вимогах до окремих програм, конкурсів.</p> <p>Якщо цей пункт залишиться, то треба уточнити, що всі вище</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Зазначена норма законопроекту ліквідує дискримінаційні умови щодо перелічених категорій, які за життєвими обставинами змушені обмежити свою діяльність у науковій сфері та втрачають можливість у такі періоди здійснювати її на рівні з іншими вченими і отримувати відповідну державну підтримку, оскільки виконують інші важливі соціальні задачі, обов'язки, або перебувають у несприятливих життєвих обставинах.</p>

<p>навчання, що завершилось успішним отриманням другої вищої освіти. Граничний вік може бути збільшений не більше, ніж на 4 роки.</p>	<p>наведенні причини продовження повинні мати місце у період коли молодий вчений уже провадив наукову діяльність, адже людина може прийти у науку достатньо пізно, маючи за плечима деякі з вище перерахованих пунктів, але ж причини чому вона раніше не прийшла в науку можуть їх не стосуватися.</p>	<p>Метою введення зазначеної норми, також, було врегулювання на законодавчому рівні (не на рівні вимог до окремих програм та конкурсів) питань, пов'язаних із неможливістю користуватись передбаченою законодавством державною підтримкою, яка гарантована молодим вченим, у ті періоди життя, коли таким вченим, за життєвими обставинами, доводиться переривати наукову діяльність, які до цього часу були врегульовані вимогами до окремих програм та конкурсів.</p>
<p>11) молодий вчений - вчений віком до 35 років включно, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або вчений віком до 40 років включно, який має вищу освіту не нижче третього рівня (доктор філософії, кандидат наук або еквівалентні наукові ступені).</p>	<p>Така редакція зменшить мотивацію молодих вчених отримувати науковий ступінь доктора філософії у більш молодому віці і як результат, науковий ступінь доктора наук, що призведе до зменшення кількості молодих вчених у майбутньому.</p> <p>Пропозиція: молодий вчений - вчений віком до 35 років включно, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, а також доктор філософії (кандидат наук), або вчений віком до 40 років включно, який має науковий ступінь доктора наук.</p>	<p>Не враховано. Метою законопроекту є вдосконалення державної підтримки молодих вчених через запровадження такої підтримки відповідно до етапів розвитку кар'єри молодого вченого. На даний час, відповідно до визначення, яке наведене у Законі України "Про наукову і науково-технічну діяльність", до категорії молодих вчених не відноситься частина тих вчених, які у віці з 35 до 40 років років не отримали вчене звання доктора наук, а отже втрачають статус молодого вченого. Проте, такі вчені у зазначений період часу можуть отримати вчене звання доктор філософії, кандидат наук або еквівалентні наукові ступені. Пропонована норма виключає втрату такими вченими відповідної державної підтримки наукової діяльності молодих вчених, а отже надає стимули для продовження ними наукової діяльності на етапах наукової кар'єри, коли така підтримка є значущою.</p>

		Визначення “який має вищу освіту не нижче третього рівня” відповідає визначенню у Законі України “Про вищу освіту”, яке передбачає наявність у здобувача вищої освіти відповідних освітнього і наукового ступеня та кваліфікації, які отримані на основі ступеня магістра за результатами успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.
32 ¹) постдокторант - вчений віком до 40 років включно, який отримав науковий ступінь доктора філософії (або еквівалентний), після отримання якого пройшло не більше 7 років та проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження за основним місцем роботи;	Пропозиції: Період у 7 років обмежує докторів філософії, тим паче у пункті 5 ¹ перераховані причини через які наукова діяльність постдокторанта може перериватися. Пропонується залишити лише віковий критерій.	Не враховано. Положення викладено у редакції, запропонованій Національною академією наук України: “Постдокторант - вчений, який здобув вищу освіту третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня та після отримання якої пройшло не більше 10 років і навчається/працює в постдокторантурі.»
Стаття 6 ¹ Категорії та державна підтримка молодих вчених Окремими категоріями молодих вчених відповідно до етапу розвитку їх наукової кар'єри є: молодий вчений на початку кар'єри – молодий вчений, який має стаж наукової роботи до 7 років після отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти; молодий вчений на етапі професійного становлення – молодий вчений зі стажем наукової роботи до 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який самостійно проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові	Пропозиції: Вважаємо, що додатково до статусу молодого вченого окремі категорії запроваджувати взагалі не потрібно, це створює додаткові формальні бар'єри. Ця частина положення значно ускладнить процес державної підтримки молодих вчених. Тим більше, що виділення категорії ніяк не впливає на суми підтримки, адже для всіх категорій державна підтримка складає не більше 50 прожиткових мінімумів. Підтримка молодих вчених просто має бути, а не залежати від категорій. Також слід відмітити, що гранти для проведення постдокторальних наукових досліджень надаються для молодих вчених на початку	Враховано частково. Розподіл молодих вчених за категоріями має на меті визначити групи молодих вчених за етапами розвитку кар'єри у науковій сфері і визначити необхідну державну підтримку, відповідно до потреб молодих вчених на цих етапах. Законопроект не пропонується обмеження у наданні державної підтримки виключно за категоріями. Загальні напрями державної підтримки, визначені законом, залишаються незмінними. Законопроект пропонується запровадити нові види державної підтримки та сфокусувати їх на підтримці молодих вчених на різних етапах розвитку кар'єри. При цьому обсяги та

<p>дослідження, або очолює групу вчених, в тому числі молодих вчених за відповідним науковим напрямом.</p> <p>провідний молодий вчений – молодий вчений зі стажем наукової роботи більше 10 років після отримання наукового ступеня доктора філософії (або еквівалентного), який має значні наукові досягнення (вагомі наукові здобутки) протягом останніх 10 років та досвід керівництва науковими проектами, або молодий вчений, який отримав науковий ступінь доктора наук до 40 років.</p> <p>Державна фінансова підтримка пріоритетно надається відповідно до категорії, до якої належить молодий вчений:</p> <p>для молодих вчених на початку кар'єри надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, гранти для проведення постдокторальних наукових досліджень, індивідуальні гранти для аспірантів, ад'юнктів, докторантів для виконання наукових (науково-технічних) проектів незалежно від місця працевлаштування, податкова знижка при працевлаштуванні осіб, що навчаються у аспірантурі, ад'юнктурі, докторантурі, гранти для наукових керівників для забезпечення проведення фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в</p>	<p>кар'єри, в той час молодий вчений на початку кар'єри, згідно вимог, повинен мати всього другий (магістерський) рівень вищої освіти, тому гранти для проведення постдокторальних наукових досліджень скоріше повинні надаватися молодим вченим на етапі професійного становлення та провідним молодим вченим.</p>	<p>види такої підтримки з розвитком кар'єри молодого вченого змінюються.</p> <p>Враховано в частині визначення категорій молодих вчених, яким можуть надаватись гранти для проведення постдокторальних наукових досліджень (молодим вченим на етапі професійного становлення та провідним молодим вченим).</p>
--	---	--

<p>науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює науковий керівник; для молодих вчених на етапі професійного становлення надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для молодих вчених на етапі професійного становлення для проведення наукових досліджень та груп молодих вчених; для провідних молодих вчених надаються індивідуальні гранти розміром не більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, індивідуальні та колективні гранти для провідних молодих вчених для проведення досліджень за новим науковим напрямом, гранти для створення та обладнання наукового підрозділу за типом лабораторії у науковій установі, або закладі вищої освіти, де працює провідний молодий вчений, гранти для забезпечення керівництва проведенням фундаментального та (або) прикладного наукового дослідження, яке здійснюється аспірантом, ад'юнктом, докторантом в науковій установі, або закладі вищої освіти, у якій працює провідний молодий вчений.</p>		
---	--	--

За результатами громадського обговорення прийнято рішення щодо направлення проекту закону на погодження до центральних органів виконавчої влади для погодження.

Заступник Міністра
з питань євроінтеграції

Олексій ШКУРАТОВ